

TUULEKAERA TÕRJE AJALOOST

Heino Laiapea

Eesti kuulub üheksa riigi hulka, kus teravilja setrifitseeritud seemne ühseki proovis ei tohi esineda ühtegi tuulekeara seemet (Soome, Rootsi, Taani, Norra, Eesti, Läti, Leedu, Malta ja Island)

Tuulekaera levikule andis hoogu maaviljeluskultuuri langus 1990 aastate alguses ning samal ajal seemnekasvatussüsteemi likvideerimine. Tekkis juurde hulgaliselt uusi põllupidajaid, kelle puudus arusaamine kvaliteetsest seemnest. Külvati sorteerimata ja tundmatu päritolu teravilja seemet. Juba Nõukogude aja lõpul veeti Eestisse sisse tuulekaeraga risustatud söödavilja. See jätkus 1990 aastatel. Massilist tuulekaera levimist võis märgata teraviljakombinaatidesse viivate maanteed ääres põldude servades. Koormast tuulega lenduläinud seemned leidsid seal sobiva kasvukoha. Mäletan seemnekasvatajate muret ja koosolekuid- arupidamisi põllumajandusministeeriumi ametnikega, kuidas probleemi lahendada. Kulus aastaid enne kui 2004. aastal jõuti maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadusesse tuulekaera osa kirja panna.

Esialgu kavandati tõrje tõrje eest toetust maksta. Sellise seaduse võttis Riigikogu 21. aprillil 2004. vastu „Tuulekaera tõrje toetus on rahaline abi, millega osaliselt hüvitatakse tuulekaera tõrjekavas ettenähtud abinõude rakendamise kulud.“ Seda plaaniti kuni 50 % tehtud kuludest ja toetuse ühikumäära pidi kinnitama põllumajandusminister. Idee oli kasutada toetus präänikuna tuulekaera tõrjel. Mõne aja pärast selgus, et raha ikka selleks ei ole ja seaduse see osa läks 2004. aasta detsembris muutmisele. Just seda muudetud seadust-määrust, mis kohustas tuulekaera registrisse kandma TTI osakonnajuhataja Jüri Laansalu ja ministeeriumi ametnikud (vist oli see Adaveres) tollal tutvustasid. Kohal olid kõikide maakondade TTI inspektorid, kes pidid seda ellu viima hakkama. (Esimesena kandis oma põllul leviva tuulekaera registrisse üks Helme valla talunik Valgamaalt) Nad (inspektorid) on seda teinud veenmisjõuga selgitamisega. Mitte lajatanud trahvidega. Selle inimlikkuse eest väärivad nad kiitust. Läbi aegade on tublit tööd teinud ka põllumajandusministeeriumi taimekasvatuse valdkonna spetsialistid. Seemnekasvatajad on pidevalt tähelepanu juhtinud, et tuulekaer meie põldudel on nuhtlus. Kurvastuseks kuulsin, et nüüd on ministeeriumis mõtteid tuulekaera nõudeid lõdvendada. Et polekski vaja võidelda, kui vaenlast nii palju on. Kui juba pea pooled põllud on saastunud, et mis siis mõtet registripidamisel. Siin võib terendada kokkuhoiu oht. Igasugune arvestus kontroll nõuab aega ja raha. Ehk annab ühe inspektorigi koondada. Sellist revolutsiooni tuulekaera valdkonnas poleks siiski vaja. Parema olgu piits toetuse vähendamise näol, kui täielik vabadus.

Loe ka Põllumajandusameti koduleheküljelt

<http://www.pma.agri.ee/index.php?id=104&sub=331>

(01.07.10, ajalehest Nädaline)